

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

X kadencja

Zapis stenograficzny

z posiedzenia
Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji (207.)

26 października 2022 r.

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 119 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (P10-47/22).
2. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej prowadzącej do zmiany art. 552 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, w celu umożliwienia dochodzenia odszkodowania oraz zadośćuczynienia za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie od „sprawcy czynu” (P10-48/22).
3. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej ogłoszenia amnestii osób skazanych z art. 209 §1 lub z art. 209 §1a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny za przestępstwo niealimentacji (P10-49/22).
4. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 9 ust. 5 pkt 2 i art. 13 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim, art. 17 ust. 1 pkt 3 i art. 22 ust. 6 pkt 4 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, art. 1 ust. 4 pkt 3 i art. 8 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 6 stycznia 2009 r. o Rzeczniku Praw Dziecka, art. 11 ust. 1 pkt 2 i art. 13 ust. 1 pkt 4 oraz art. 19 ust. 14 pkt 4 ustawy z dnia 18 grudnia 1998 r. o Instytucie Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, a także art. 7 ust. 6 pkt 3 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, w celu wprowadzenia wymogu dla kandydatów na funkcje ujęte w wymienionych ustawach niekaralności za przestępstwa skarbowe (P10-50/22).
5. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych i ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, celem przywrócenia jawności postępowania we wszystkich rozprawach oraz umożliwienia zdalnego udziału w rozprawie na wniosek strony (P10-51/22).
6. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 481 Kodeksu cywilnego, w celu wyrównania wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie z wysokością inflacji (P10-53/22).
7. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej prowadzącej do uchylecia §3 w art. 89 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy, w celu uniemożliwienia odbywania kary dożywotniego pozbawienia wolności w zakładzie półotwartym i otwartym (P10-55/22).
8. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej dodania art. 17a i art. 17b w ustawie z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (P10-56/22).
9. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 240 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny, poprzez dodanie ustępu 2, ewentualnie zmianę art. 33 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, poprzez dodanie ustępu 3b, w celu wprowadzenia regulacji umożliwiającej rozwiązanie umowy o oddanie gruntu Skarbu Państwa lub gruntu należącego do jednostek samorządu terytorialnego bądź ich związków w użytkowanie wieczyste przed upływem określonego w niej terminu, jeżeli wieczysty użytkownik nie utrzymuje gruntu oraz budynków i urządzeń na nim położonych w należyłym stanie (P10-57/22).
10. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie zmiany ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze, w celu rozdzielenia funkcji Prokuratora Generalnego od funkcji Ministra Sprawiedliwości (P10-59/22).
11. Rozpatrzenie petycji w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 125 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy, w zakresie wyeliminowania obciążeń finansowych o charakterze podatkowym (potrącenia z wynagrodzenia) stosowanych wobec pracujących osób skazanych (P10-60/22).

(Początek posiedzenia o godzinie 8 minut 32)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący
Aleksander Pociąg)

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIĄG**

Szanowni Państwo!

Witam wszystkich. Dziękuję za przybycie.

Otwieram kolejne posiedzenie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji.

Mamy dzisiaj w porządku 12... przepraszam bardzo, 11 petycji. Chciałbym zaproponować drobną zmianę. Ponieważ do 3 petycji są już goście, proponuję, abyśmy najpierw rozpatrzyli petycję nr 1, później petycję oznaczoną nr 5, a następnie petycję nr 9.

Bardzo proszę, kto z państwa?

Petycja nr 1. Bardzo proszę.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
ROBERT STAWICKI**

Dzień dobry państwu.

Robert Stawicki, Biuro Analiz, Dokumentacji i Korespondencji.

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowna Komisjo! Szanowni Państwo!

Autorzy petycji, 2 osoby fizyczne, wnoszą o zmianę §1 oraz §4 art. 119 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń. Kodeks wykroczeń w art. 119 §1 stanowi, że za kradzież

lub przywłaszczenie cudzej rzeczy ruchomej, której wartość nie przekracza 500 zł, sprawcy grozi kara aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny. Autorzy petycji wnoszą o obniżenie tej kwoty do 100 zł. Ich zdaniem znaczące obniżenie kwoty określającej wartość ukradzionego lub przywłaszczonego mienia z jednoczesnym pozostawieniem dotychczasowej odpowiedzialności karnej grożącej za tego rodzaju czyn może przyczynić się do odstraszenia potencjalnych sprawców, a tym samym do zmniejszenia liczby tego typu wykroczeń.

Drugi z postulatów dotyczy uzupełnienia treści §4 art. 119 k.w., który przewiduje możliwość nałożenia przez sąd sankcji finansowej w postaci obowiązku zapłaty przez sprawcę wykroczenia równowartości ukradzionego lub przywłaszczonego mienia, jeżeli szkoda nie została przez niego naprawiona. Autorzy petycji wnoszą, by sąd mógł dodatkowo obciążyć sprawcę wykroczenia kosztami postępowania śledczego, co zwiększyłoby dolegliwość wymierzonej kary finansowej.

W dniu 7 lipca br. Sejm uchwalił, biorąc za podstawę projekt rządowy, ustawę o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw. Pośród licznych wprowadzonych zmian znalazły się również te dotyczące treści omawianego art. 119 kodeksu wykroczeń. Ich efektem było podwyższenie obowiązującej kwoty 500 zł do kwoty 800 zł wartości szkody, która przesądza o tym, czy dany czyn zostanie zakwalifikowany jako wykroczenie, czy też jako przestępstwo. Senat na czterdziestym siódmym posiedzeniu w dniu 4 lipca br. odrzucił tę ustawę, zgodnie ze wspólnym wnioskiem Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisji Ustawodawczej. W sierpniu, konkretnie 5 sierpnia

sejmowa Komisja Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach rozpatrzyła uchwałę Senatu i w przyjętym sprawozdaniu zarekomendowała Sejmowi odrzucenie wspomnianego stanowiska Senatu. Do chwili obecnej Sejm nie podjął w tej sprawie decyzji. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Początkowo miałem informację, że miał być autor petycji, ale go nie ma.

Otwieram dyskusję.

Po pierwsze, w związku z tym, co usłyszeliśmy, że w tej chwili toczy się proces legislacyjny, który jest zawieszony w Sejmie, a z reguły w takiej sytuacji nie podejmujemy prac nad petycją, a po drugie, w związku z tym, że uważam, że w tej chwili, przy tej skali inflacji, obniżanie tej kwoty do 100 zł jest absolutnie bezsensowne, składałem wniosek o niepodjęcie prac nad tą petycją.

Czy są jakieś inne wnioski? Nie ma.

Zarządzam głosowanie.

Kto z państwa...

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Panie Senatorze, nie możemy teraz zagłosować, bo nie mamy kworum.)

Tak?

(Senator Halina Bieda: Ja mam taki wniosek. Może zostawmy te głosowania na koniec, a teraz omówmy...)

Dobrze, tak jest, bardzo słuszny wniosek. Będziemy czekać z tym głosowaniem do czasu, aż koledzy wrócą z posiedzenia komisji za ścianą.

Dobrze.

Bardzo proszę, w tej chwili następna petycja, piąta. Tak?

(Główny Specjalista w Dziale Petycji i Korespondencji w Biurze Analiz, Dokumentacji i Korespondencji w Kancelarii Senatu Marzena Krysiak: Tak.)

Proszę.

**GŁÓWNY SPECJALISTA W DZIALE PETY-
CJI I KORESPONDENCJI W BIURZE ANA-
LIZ, DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MARZENA KRYSIAK**

Dzień dobry.

Marzena Krysiak, Biuro Analiz, Dokumentacji i Korespondencji.

Prezentowana petycja jest to petycja zbiorowa. Została ona wniesiona przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie Sędziów Sądów Administracyjnych.

Autorzy petycji do petycji dołączyli projekt ustawy, w którym proponują zmianę ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz zmianę ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Pierwsze 2 zmiany zaproponowane przez autorów petycji dotyczą tzw. ustawy covidowej. Jedna z nich dotyczy art. 15zsz⁴, który w opinii wnoszących petycję w sposób rażąco narusza art. 45 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w jakim ogranicza prawo strony do rozpoznania jej sprawy na jawnej rozprawie, także przez rok po odwołaniu stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, oraz gwarantuje rozpoznanie sprawy na rozprawie w budynku sądu tylko podmiotowi, organowi w odniesieniu wyłącznie do jednego rodzaju spraw, spraw, które dotyczą reprivatyzacji nieruchomości warszawskich.

W opinii stowarzyszenia niezbędna jest również zmiana art. 15zsz⁶ ustawy dotyczącej COVID. Ten przepis uniemożliwia członkom Zgromadzenia Ogólnego Naczelnego Sądu Administracyjnego wystąpienie z zadaniem zwołania przez prezesa sądu zgromadzenia sądu oraz wypełnianie przez zgromadzenie przypisanych ustawom uprawnień. Zdaniem wnoszących petycję trudno znaleźć uzasadnienie takiego rozwiązania poza zamiarem ograniczania uprawnień samorządu sędziowskiego w sytuacji, gdy nie występuje zagrożenie dla zdrowia uczestników zgromadzenia.

Trzecia zmiana dotyczy ustawy – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Autorzy proponują rozszerzenie art. 94 o nowy przepis, o §4, który umożliwi na wniosek strony postępowania lub jej uczestnika udział w posiedzeniu jawnym przy użyciu urządzeń technicznych dających możliwość jego przeprowadzenia na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu oraz dźwięku, a wnioskujący nie musiałby znajdować się w budynku sądu. W opinii autorów petycji nie wymaga to

udostępnienia sali rozpraw w innym sądzie administracyjnym na czas rozprawy zdalnej i nie dezorganizuje pracy sądu udostępniającego stronie możliwość udziału w rozprawie zdalnej. Autorzy petycji podnoszą, że taką możliwość można zapewnić stronom na ich wniosek także w okresie po odwołaniu stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, zwłaszcza że dotychczasowe przepisy wymusiły przygotowanie w sądach administracyjnych urządzeń technicznych, które służą przeprowadzaniu rozpraw zdalnych w obu formach, tzn. w sytuacji obecności stron w innym budynku sądowym oraz poza tym budynkiem. Zaproponowana zmiana stanowi realizację konstytucyjnej zasady prawa do sądu.

Analizując przedstawiony w petycji problem, należy zauważyć, podkreślić, że w postępowaniu sądowoadministracyjnym zasadą jest rozpoznawanie spraw na posiedzeniach jawnych. Możliwość rozpoznawania spraw przez sądy administracyjne na posiedzeniach niejawnych wprowadzono przepisem szczególnym. Tutaj trzeba przywołać art. 15zzs⁴ ustawy covidowej. Przedmiotowy przepis wszedł w życie 16 maja 2020 r. Kolejna zmiana brzmienia przepisu dotyczącego jawności postępowania została wprowadzona ustawą z 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego i weszła w życie 3 lipca 2021 r.

Konkludując, należy powiedzieć, że na mocy obowiązujących przepisów ma miejsce ograniczenie rozpraw do rozpraw zdalnych oraz możliwość skierowania sprawy na posiedzenie niejawne nawet wtedy, gdy strona zgłosiła żądanie przeprowadzenia rozprawy. Obowiązuje to jeszcze przez rok po odwołaniu stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Wyjątkowo tutaj ustawodawca przewidział możliwość przeprowadzenia rozprawy, tak jak wcześniej mówiłam, w sposób tradycyjny z zagwarantowaną obecnością stron na sali rozpraw zarówno w okresie stanu zagrożenia epidemicznego, jak i w czasie stanu epidemii oraz przez rok po odwołaniu stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii. Ten wyjątek dotyczy wyłącznie 1 kategorii spraw, spraw dotyczących reprivatyzacji nieruchomości warszawskich.

Do decyzji komisji pozostaje rozstrzygnięcie co do potrzeby prowadzenia dalszych prac nad przedmiotową petycją. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

W tym punkcie mamy gościa. Jest z nami pan sędzia Marian Wolanin z Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Przy okazji gratuluję stulecia, które wczoraj państwo obchodziliście.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Bardzo dziękuję. I proszę włączyć mikrofon.

Bardzo proszę.

ZASTĘPCA DYREKTORA BIURA ORZECZNICTWA W NACZELNYM SĄDZIE ADMINISTRACYJNYM MARIAN WOLANIN

Jeszcze raz dziękuję bardzo w imieniu prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego i wszystkich sędziów za dostrzeżenie tego, że obchodzimy, rzeczywiście tak jest, stulecie powołania najwyższego trybunału administracyjnego.

Proszę państwa, jeżeli mogę się wypowiedzieć co do zgłoszonej petycji, to powiedziałbym tak. Ta petycja zmierza do tego, żeby w istocie rzeczy znieść przepis covidowy, który umożliwia rozpoznawanie spraw na posiedzeniach niejawnych albo zdalnych w czasie tzw. okresu zagrożenia epidemicznego. Otóż, kiedy petycja do państwa wpływała, w czerwcu, wtedy poziom zachorowań, jak wiemy, był niezwykle niski. Jak to się dzisiaj kształtuje, to państwo wiedzą. W każdym razie tego, jak się to dalej będzie rozwijało, dzisiaj nie wiemy. Ale nie w tym rzecz. Rzecz jest w tym, że okres zagrożenia epidemicznego w zasadzie skończy się w marcu czy w kwietniu przyszłego roku, a trzeba pamiętać o tym, że i w Naczelnym Sądzie Administracyjnym, i w wojewódzkim sądzie administracyjnym sprawy są wyznaczane co najmniej na okres 3 miesięcy do przodu, inaczej mówiąc, w tej chwili sprawy są wyznaczane na luty. To oznacza w kontekście tej propozycji, którą stowarzyszenie przedstawiło, że jeżeli ustawa miałaby wejść w życie i nie dotyczyć spraw, które zostały już wyznaczone, w toku, to wydaje się, że rozpoczęcie teraz procesu legislacyjnego i doprowadzenie go do końca... Może się okazać, że będzie już przyszły rok, a wtedy to w ogóle straci znaczenie. W związku z tym jest pytanie, czy jest

sens absorbować Wysoką Komisję i Senat tym, żeby wprowadzać regulacje, które mogą stracić znaczenie w zasadzie za kilka miesięcy, a i tak, jak wcześniej powiedziałem, sprawy już są wyznaczane na luty.

Ale to nie wszystko. Chciałbym tu też państwu wskazać, że sprawy, jakie dzisiaj odbywają się i w Naczelnym Sądzie Administracyjnym, i w wojewódzkich sądach administracyjnych, to są sprawy, które zasadniczo przecież nie wymagają przeprowadzania postępowania dowodowego, bo tu jest zupełnie inna procedura niż w sądach powszechnych. W związku z tym wojewódzki sąd administracyjny pracuje na aktach NSA tak samo, przy czym wojewódzki sąd administracyjny nie jest w ogóle związany granicami czy wnioskami i zarzutami skargi, więc z urzędu ma obowiązek wszystko uwzględniać, a w Naczelnym Sądzie Administracyjnym z kolei sąd jest związany zarzutami skargi kasacyjnej. Zatem w obu przypadkach co do zasady jest przyjęta zasada pisemności postępowania i wszystko, co strony chcą wyrazić, jest oczywiście przedstawiane na piśmie.

Kolejna rzecz. W sytuacji gdy w czasie pandemii, a przecież w czasie pandemii odbywają się rozprawy niejawne... To nie jest wymysł Polski, to jest akurat wymysł całej Unii Europejskiej, ja już pomijam inne kraje, kraje spoza Unii Europejskiej. W każdym razie w całej Unii Europejskiej rozprawy co do zasady odbywały się w sposób niejawny, nawet w niektórych państwach, np. w Macedonii i w Estonii, w sądach administracyjnych wyższej instancji zasadą ustawową jest przeprowadzanie rozpraw niejawnych, bo nie ma innej potrzeby. Uznano, że w sądzie wyższej instancji praca na dokumentach nie wymaga tego, żeby strony dodatkowo miały się wypowiadać. Ale u nas, w Polsce, jest inaczej. W sytuacji kiedy są rozprawy niejawne, strona zawsze jest informowana o tym, że jest rozprawa niejawna i wyznaczany jest dodatkowo jeszcze czas... Poza złożeniem skargi, w której strona formułuje wszystkie swoje wnioski, zarzuty, jest umożliwiane stronie złożenie dodatkowego stanowiska na piśmie. W związku z tym strona nie jest pozbawiona możliwości dodatkowego wypowiedzenia się, wprawdzie w formie pisemnej, ale przed wydaniem rozstrzygnięcia. W związku z tym nie jest tak, że gdy strony są pozbawiane możliwości udziału w rozprawie jawnej, to jest to równoznaczne z ograniczeniem jakichkolwiek

praw do uczestniczenia w rozstrzyganiu, można nawet powiedzieć, sprawy.

I kolejna rzecz, o której chciałbym powiedzieć. Mianowicie w Naczelnym Sądzie Administracyjnym, nawet z udziałem niektórych członków stowarzyszenia, powstał projekt i projekt ten został przekazany prezydentowi, ponieważ doświadczenia 2 lat pracy, ponad 2 lat pracy w pandemii spowodowały, że bardzo wiele stron postępowania uznało ten, nazwijmy to, sposób procedowania w sposób zdalny za bardzo użyteczny, szczególnie w Naczelnym Sądzie Administracyjnym, bo wiadomo, że są tu sprawy z całej Polski i mecenasi, przedstawiciele organów musieliby przyjeżdżać czy nawet same strony, chcące uczestniczyć w postępowaniu, musiałby przyjeżdżać częstokroć z daleka. Tak więc sprzęt, który został zakupiony, i procedury, które wdrożono w związku z rozprawami zdalnymi, okazały się na tyle trafione dla wielu stron, że właśnie w tym projekcie, który został złożony do prezydenta w celu podjęcia dyskusji nad jego ewentualnym wprowadzeniem, zgłoszeniem do parlamentu, proponuje się wprowadzić tzw. rozprawy hybrydowe. Rozprawy hybrydowe, które polegałyby na tym, że strona, która chce przyjść na salę sądową, przychodzi na salę sądową, ta, która nie chce przyjść, nie wnikając w motywy, która chce na odległość uczestniczyć, ma prawo uczestniczyć na odległość. W ten sposób Naczelny Sąd Administracyjny chce tym bardziej umożliwić udział stron w rozprawach, niekoniecznie fizycznie, mając na uwadze dotychczasowe doświadczenia i chęć, jaką przejawiają strony, żeby uczestniczyć w rozprawach także zdalnie. Tak więc taki projekt w tej chwili do prezydenta został zgłoszony i na razie jest on rozważany. Oczywiście to, jaki będzie efekt, to się okaże. Niemniej jednak chciałbym zwrócić państwa uwagę na to, że w Naczelnym Sądzie Administracyjnym ta kwestia jest mocno rozważana.

Podsumowując, powiem tak. Jeżeli uznać, że mamy wyznaczone sprawy... Co jeszcze jest ważne? W wojewódzkich sądach administracyjnych w tej chwili rozprawy odbywają się co do zasady w sposób taki, że strony przychodzą na salę, względnie łączą się zdalnie, czyli nie jest tak, że dzisiaj strony są pozbawione możliwości udziału w rozprawie przed wojewódzkim sądem administracyjnym. W Naczelnym Sądzie Administracyjnym co do zasady rozprawy odbywają się zdalnie, ale, jak powiedziałem, to jest

okres, który wynika z ustawy covidowej, i on się za chwilę skończy. Jeżeli więc mamy wyznaczone sprawy już na luty, może się okazać, że gdy skończy się proces legislacyjny, ta ustawa straci rację bytu.

W związku z tym w imieniu prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego chciałbym przedstawić stanowisko, żeby szanowna komisja rozważyła kwestię sensu dalszego procedowania, skoro dotychczasowe prace, jakie są podejmowane w Naczelnym Sądzie Administracyjnym, służą temu, żeby tym bardziej otworzyć się na udział stron, także zdalny, w rozprawach.

I jeszcze jedna rzecz, która tu wybrzmiała i która jest w petycji poruszona. Otóż przedstawiono państwu okoliczność jakoby członkowie Zgromadzenia Ogólnego Naczelnego Sądu Administracyjnego, czyli sędziowie, mówiąc wprost, byli pozbawieni możliwości zgłoszenia wniosku o zwołanie zgromadzenia. Otóż tak nie jest. Przepisy, które dotyczą zwołania zgromadzenia ogólnego, są skonstruowane w tej chwili w ten sposób – w związku z tym okresem zagrożenia pandemicznego, o którym wiemy, że jeżeli nie będzie już znacznego wzrostu zachorowań, to skończy się on w kwietniu – że sędziowie są uprawnieni do złożenia takiego wniosku i wedle stosownych regulacji prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego jedynie nie jest związany tym wnioskiem, żeby zwołać zgromadzenie ogólne w terminie 30 dni od dnia jego złożenia. Ale co najważniejsze? Żaden sędzia do tej pory nie składał takiego wniosku. W związku z tym trudno jest powiedzieć, na jakiej podstawie formułowana jest myśl, że sędziowie są pozbawieni tego prawa, skoro nie są go pozbawieni. Przecież jeszcze nikt nie próbował składać wniosku o zwołanie zgromadzenia ogólnego. Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego co do zasady nie jest przeciwny zwołaniu zgromadzenia, jeżeli istnieją ku temu potrzeby samorządu sędziowskiego, tak jak zostało to nazwane w petycji. Tak że pozostawiam rozważeniu Wysokiej Komisji dalsze procedowanie nad tą petycją. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.
Szanowni Państwo!

Wydaje mi się, że to, co usłyszeliśmy tu od pana sędziego, mnie przekonuje. Istotnie jest tak,

że postępowanie przed sądami administracyjnymi głównie opiera się jednak na dokumentach. Oczywiście strony biorą w nim udział, ale nie jest to tak ważne, jak w przypadku spraw cywilnych bądź karnych, gdzie bezpośredni kontakt ze świadkiem i przesłuchiwanie go nie jakoś zdalnie, gdzie nie ma interakcji, ale na sali, rzeczywiście może wpływać negatywnie na jakość procedury.

W związku z tym, jeżeli nie ma innych wniosków...

Pan senator Mamątow. Bardzo proszę.

**SENATOR
ROBERT MAMĄTOW**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Ja, zanim podejmę decyzję, chciałbym jeszcze zapoznać się z opinią ministra sprawiedliwości na temat tej petycji. Dlatego proszę, wnoszę o wystąpienie o taką opinię do ministra sprawiedliwości. A później byśmy podjęli decyzję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Panie Senatorze, jeżeli pan będzie chciał, to oczywiście to zrobię, tylko przypomnę to, co powiedział pan sędzia na samym początku swojej wypowiedzi. Mianowicie w tej chwili rozprawy, posiedzenia są wyznaczone aż do lutego. I gdybyśmy nawet w tej chwili zaczęli proces legislacyjny, to, znając nasze tryby, zajmie nam to 2–3 miesiące, więc i tak wejdziemy już w czas pocovidowy, ponieważ automatycznie, zgodnie z ustawą, która ma zostać zmieniona, upłynie rok od zakończenia pandemii. Dla nas, nie wchodząc już w merytoryczne rozważania, bo tu oczywiście można mieć różne zdania, z punktu praktycznego wygląda to tak, że nawet gdybyśmy w tej chwili podjęli taką decyzję, to nie skończymy tego procesu w czasie, który by pozwalał na jakąkolwiek zmianę rzeczywistości.

Pani Senator, proszę.

**SENATOR
HALINA BIEDA**

W związku z tym, co usłyszałam, chciałabym złożyć wniosek o niekontynuowanie prac. Biorę tu pod uwagę to, co pan sędzia powiedział, i to, co pan przewodniczący powiedział. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Jest wniosek formalny o niekontynuowanie pracy.

Kto z państwa senatorów jest za tym wnioskiem?

4 głosy na sali, wszystkie za niekontynuowaniem pracy nad tą petycją.

W sumie 7 głosów za niekontynuowaniem pracy nad tą petycją.

Bardzo dziękuję za udział i za wkład pracy.

(Senator Halina Bieda: Panie Przewodniczący, może byśmy przegłosowali tę pierwszą, żeby nam to nie umknęło.)

Tak, tak, już do tego przechodzę.

Kolegom, którzy...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dziękujemy, do widzenia.

Chcę przypomnieć, że teraz będziemy głosowali nad moim wnioskiem o niekontynuowanie pracy nad petycją nr 1, dotyczącą kodeksu wykroczeń. Przypomnę też, iż jest to wniosek o zmniejszenie kwoty, która kwalifikuje kradzież bądź przywłaszczenie rzeczy ruchomej do objęcia przepisami kodeksu wykroczeń z 500 zł do 100 zł. I nasza argumentacja, przypominam, była taka, że przy tej inflacji 500 zł to już jest kwota, powiedzmy sobie, niezbyt wygórowana, a w tej sytuacji zmniejszenie jej do 100 zł mija się z celem.

Jeżeli nie ma innych wniosków w tym zakresie, to poddaję mój wniosek pod głosowanie.

Kto z państwa senatorów jest za niekontynuowaniem pracy nad tą petycją?

Wszyscy senatorowie w liczbie czworga na sali opowiedzieli się za wnioskiem o niekontynuowanie prac.

W sumie 7 senatorów głosowało za niekontynuowaniem pracy nad tą petycją.

Zgodnie z tym, co powiedzieliśmy na początku, w tej chwili przechodzimy do petycji nr 9, petycji w punkcie dziewiątym porządku obrad.

**GŁÓWNY SPECJALISTA W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI W KANCELARII SENATU
JOANNA LEŚNIAREK**

Joanna Leśniarek, Dział Petycji i Korespondencji.

Jest to petycja zbiorowa, złożona przez stowarzyszenie. Autorzy wnoszą o podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 240 kodeksu cywilnego poprzez dodanie ust. 2, ewentualnie przez zmianę art. 33 ustawy o gospodarce nieruchomościami poprzez dodanie ust. 3b, w celu wprowadzenia regulacji umożliwiającej rozwiązanie umowy o oddanie gruntu Skarbu Państwa lub gruntu należącego do jednostek samorządu terytorialnego bądź ich związków w użytkowanie wieczyste przed upływem określonego w niej terminu, jeżeli wieczysty użytkownik nie utrzymuje gruntu oraz budynków i urządzeń w nim położonych w należyтым stanie.

Autorzy wskazali, że w poprzednim stanie prawnym, tj. w art. 26 ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości, przewidywano możliwość rozwiązania umowy użytkowania wieczystego m.in. w razie nieutrzymywania w należyтым stanie budynków i urządzeń oddanych w użytkowanie wieczyste łącznie z gruntami. Działania wskazane w petycji mogły uchronić oddającego w użytkowanie wieczyste przed znacznymi stratami materialnymi. Autorzy podkreślają, że w sytuacji kiedy użytkownik wieczysty pozostawia budynki i urządzenia znajdujące się na gruncie oddanym w użytkowanie wieczyste w nienależyтым stanie, naraża właściciela gruntu na niepowetowane straty. W sytuacji jeszcze bardziej dramatycznej są obiekty zabytkowe znajdujące się na gruntach oddanych w użytkowanie wieczyste.

Prezentowana petycja została złożona również do Sejmu. 12 września br. przedłużono termin na jej rozpatrzenie. W sprawie wypowiedziało się Biuro Analiz Sejmowych, które sporządziło opinię. Zgodnie z jej wnioskami należy uznać, że podjęcie prac nad nowelizacją wskazanych w petycji przepisów nie wydaje się zasadne. Po pierwsze, katalog przyczyn uzasadniających rozwiązanie użytkowania wieczystego ma charakter otwarty. Zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie przyjmuje się, że niedokonywanie przez użytkownika wieczystego przebudowy i modernizacji budynku znajdującego się na gruncie oddanym w użytkowanie wieczyste może być uznane za korzystanie z gruntu w sposób sprzeczny z jego przeznaczeniem i uzasadniać rozwiązanie umowy. Po drugie, należy mieć na uwadze to, że użytkowanie wieczyste zostało w polskim porządku prawnym ukształtowane

w sposób mający zapewnić trwałość i stabilność prawa wieczystego użytkownika. Świadczyć o tym też ma okres, na jaki następuje z mocy ustawy oddanie w wieczyste użytkowanie, ale też wyłączenie prawa do wypowiedzenia umowy przez właściciela, gdyż przepisy przewidują jedynie możliwość domagania się rozwiązania umowy przez sąd, oraz limitacja przypadków uprawniających do formułowania takiego żądania. Rozwiązanie użytkowania wieczystego należy zatem potraktować jako sytuację nadzwyczajną, polegającą na tym, że ustawodawca wyjątkowo osłabia trwałość tego stosunku prawnego. Co więcej, zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie akcentuje się, że do rozwiązania użytkowania wieczystego może dojść tylko w razie oczywistej sprzeczności sposobu korzystania z nieruchomości z jej przeznaczeniem. Oznacza to, że sankcja w postaci przymusowego rozwiązania może być stosowana przede wszystkim w przypadkach oczywistego naruszenia obowiązku użytkownika, tym samym przesłanka uzasadniająca jednostronne rozwiązanie umowy powinna być sformułowana w sposób precyzyjny i jednoznaczny, tymczasem użyte przed wnioskodawcą określenie „w należyтым stanie” nie jest jasne i może powodować problemy interpretacyjne. Dziękuję.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

W związku z tą petycją też mamy gościa. Jest z nami pan Paweł Elżanowski, Ministerstwo Rozwoju i Technologii.

Bardzo proszę.

NACZELNIK WYDZIAŁU GOSPODARKI
ZASOBAMI NIERUCHOMOŚCI PUBLICZ-
NYCH W DEPARTAMENCIE GOSPODARKI
NIERUCHOMOŚCIAMI W MINISTERSTWIE
ROZWOJU I TECHNOLOGII
PAWEŁ ELŻANOWSKI

Dzień dobry.

Paweł Elżanowski, Ministerstwo Rozwoju i Technologii.

Na wstępie pragnę podkreślić, że petycja wpłynęła do Ministerstwa Rozwoju i Technologii oraz

do Ministerstwa Sprawiedliwości. Ministerstwo Sprawiedliwości uznało się za właściwe do rozpatrzenia tej petycji z racji tego, że petycja dotyczy zmian w ustawie – Kodeks cywilny, której gospodarzem jest Ministerstwo Sprawiedliwości. Ministerstwo Rozwoju i Technologii przekazało swoje stanowisko w odniesieniu do tych zmian Ministerstwu Sprawiedliwości. Zgodnie z tym stanowiskiem Ministerstwo Rozwoju i Technologii podkreśla, że nie widzi potrzeby podjęcia prac legislacyjnych z uwagi chociażby na fakt, że przepis, na który powołują się twórcy petycji, dotyczy tak naprawdę odmiennej rzeczywistości prawnej, on był kształtowany niejako w odmiennej rzeczywistości prawnej, dotyczył innych społeczno-gospodarczych uwarunkowań prawa użytkowania wieczystego. Obecnie przepisy kodeksu cywilnego oraz przepisy ustawy o gospodarce nieruchomościami są ze sobą skorelowane i generalnie zabieg ten ma na celu ukształtowanie obowiązków użytkownika wieczystego w samej umowie użytkowania wieczystego. W związku z tym zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami dopiero działanie użytkownika wieczystego sprzeczne ze sposobem ustalonym w umowie może tak naprawdę stanowić przyczynę rozwiązania umowy użytkowania wieczystego. Pragnę podkreślić również to, że prawo użytkowania wieczystego jest prawem ukształtowanym tak, aby zapewnić trwałość stosunku prawnego. Ono jest bardzo podobne w swej istocie do prawa własności. W związku z tym wprowadzenie takiej propozycji, która bardzo szeroko ujmuje możliwości rozwiązania umowy użytkowania wieczystego, w naszej ocenie wydaje się niezasadne. Takie też stanowisko przekazaliśmy Ministerstwu Sprawiedliwości.

PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa senatorów chce zabrać głos?

Pani senator, a potem pan senator Mamątow. Pani senator Matecka.

SENATOR
EWA MATECKA

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Po wysłuchaniu argumentacji wszystkich stron składam wniosek o niekontynuowanie prac nad tą petycją.

(Senator Robert Mamątow: Ja tak samo.)

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Pan senator Mamątow też chciał złożyć taki wniosek.

Ja absolutnie przychyliam się do tego wniosku państwa senatorów.

Mamy wniosek o niekontynuowanie prac nad tą petycją.

Zarządzam głosowanie.

Kto z państwa jest za niekontynuowaniem pracy?

3 senatorów na sali, wszyscy są za.

Pani senator też głosuje za niekontynuowaniem pracy nad tą petycją, czyli 4 głosy na sali.

Wszyscy senatorowie w liczbie siedmiorga byli za niekontynuowaniem pracy nad tą petycją.

Dziękuję bardzo naszemu gościowi za przybycie.

W tej chwili przechodzimy do petycji oznaczonej w porządku nr 2.

Bardzo proszę.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
ARKADIUSZ WASZKIEWICZ**

Arkadiusz Waszkiewicz, Dział Petycji i Korepondencji.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Jest to petycja zbiorowa, wniesiona przez 2 osoby fizyczne. Autorzy petycji postulują zmianę art. 552 kodeksu postępowania karnego w ten sposób, aby osoby, które dochodzą roszczeń za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie, mogły domagać się odszkodowania lub zadośćuczynienia nie tylko od Skarbu Państwa, lecz również od, jak to autorzy, określili, sprawcy czynów, w domyśle chodziłoby o funkcjonariuszy Policji, funkcjonariuszy służb, być może prokuratorów i składy sędziowskie. Zdaniem autorów petycji takie rozwiązanie odciążałoby

finansowo Skarb Państwa oraz miałoby zastosowanie odstraszające w stosunku do osób, które potencjalnie mogłyby naruszyć zasady postępowania, dokonując tymczasowego aresztowania lub zatrzymania, a później skazania danej osoby.

W ramach funkcjonujących rozwiązań art. 552 gwarantuje, że w przypadku kiedy w wyniku wznowienia postępowania, złożenia skargi kasacyjnej lub skargi nadzwyczajnej oskarżony zostanie uniewinniony lub jego wyrok zostanie złagodzony, ma prawo dochodzenia odszkodowania za poniesioną szkodę i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę od Skarbu Państwa, stosowny wniosek składa się do sądu okręgowego w terminie rocznym, z wyłączeniem osób, które świadomie dokonały fałszerstwa i wyrok został orzeczony na ich niekorzyść.

Petycja o tożsamej treści została wniesiona również do Sejmu. Biuro Analiz Sejmowych sporządziło opinię, z której wynika, że dotychczasowe rozwiązania prawne, zarówno te wynikające z kodeksu postępowania karnego, jak i z art. 417 kodeksu cywilnego, który mówi o dochodzeniu roszczeń w przypadku niezgodnego z prawem wykonywania władzy publicznej, są wystarczające dla zabezpieczenia interesu prawnego, oczywiście w zależności od tego, jakie źródło ma krzywda bądź też szkoda. Autor opracowania powołuje się również na art. 231 kodeksu karnego, który mówi o możliwości pociągnięcia funkcjonariusza do odpowiedzialności w sytuacji, kiedy dokonałby naruszenia ciężących na nim uprawnień lub przekroczył te uprawnienia. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Szanowni Państwo, tutaj rzeczywiście przydałaby się osoba z Ministerstwa Sprawiedliwości. Mnie się wydaje, że ta petycja idzie za daleko, że jednak określenie, kto się przyczynił, czy dziennikarz, który napisał na podstawie jakichś tam informacji, które otrzymał, że coś się źle dzieje i w wyniku tego jakieś postępowanie zostało wszczęte, ktoś został aresztowany... No, wydaje mi się, że za szeroko jest tu określony krąg osób, a do tego jeszcze jest to nieostre. Moim zdaniem nie powinniśmy kontynuować pracy nad tą petycją.

Pan senator Mamątow. Bardzo proszę.

**SENATOR
ROBERT MAMAŁOW**

Dziękuję bardzo.

Oczywiście, zgadzam się z panem przewodniczącym. Zresztą jak można karać sędziego czy prokuratora, jeśli materiały są takie, jakie są? Oni na podstawie tych materiałów podejmują decyzję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Tak, a poza tym tutaj...

(Sygnał telefonu komórkowego)

(Senator Robert Mamałow: Przepraszam bardzo.)

Absolutnie się zgadzam z panem senatorem. A poza tym przecież mamy odpowiedzialność karną z art. 231 za przekroczenie uprawnień.

Ja podtrzymuję swoją opinię i składam wniosek o niekontynuowanie pracy nad tą petycją.

Kto z państwa senatorów jest za?

Wszyscy senatorowie na sali byli za niekontynuowaniem prac nad tą petycją.

W sumie 7 senatorów opowiedziało się za moim wnioskiem, 1 senator się wstrzymał.

Nie będziemy kontynuować pracy nad tą petycją.

I teraz punkt trzeci naszego porządku obrad. Bardzo proszę.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MARZENA KRYSIAK**

Marzena Krysiak, Dział Petycji i Korespondencji.

Prezentowana petycja jest petycją indywidualną. Została ona wniesiona przez pana Romana Jacka Arseniuka.

Autor petycji wnosi o objęcie amnestią co najmniej osób skazanych z art. 209 §1 lub art. 209 §1a kodeksu karnego, osób, które nie płaciły alimentów uprawnionemu w okresie wskazanym w wyroku skazującym, ale osoba uprawniona w tym czasie otrzymywała świadczenia

z Funduszu Alimentacyjnego w wysokości zasądzonych alimentów.

W uzasadnieniu petycji wnoszący podnosi problem wadliwości postępowań karnych w sprawach o niealimentację i wskazuje na szereg przyczyn. Pierwsza przyczyna to wszczynanie postępowania z urzędu na skutek zawiadomienia o przestępstwie, a w opinii petytora powinno być ono wszczynane na wniosek, na wniosek pokrzywdzonego, organu pomocy społecznej lub organu podejmującego działania wobec dłużnika alimentacyjnego. Kolejna przyczyna jest taka, że w przypadku wszczęcia postępowania z urzędu organy prowadzące na kolejnych etapach nie badają, czy świadczenia pieniężne z Funduszu Alimentacyjnego są wypłacane prawidłowo w sytuacji, gdy wystąpił przypadek bezskuteczności egzekucji alimentów. Ponadto w opinii autora petycji nie są podejmowane przez organy prowadzące postępowania karne próby udowodnienia wystąpienia narażenia uprawnionego na niemożność zaspokojenia określonej potrzeby życiowej, a także stopniowania tego zagrożenia. Wnoszący petycję zwraca uwagę na fakt, że pomoc udzielana przez ustawowo do tego zobowiązane ośrodki pomocy społecznej nie daje podstaw do uznania, iż niealimentacja nie doprowadziła do narażenia na niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych. Zdaniem autora petycji aktualnie obowiązujący przepis art. 209 §3 kodeksu karnego, dotyczący bezskuteczności egzekucji alimentów, powinien być przez organy ścigania stosowany w zupełnie wyjątkowych sytuacjach.

Analizując przedstawiony w petycji problem, należy podkreślić, że nowe brzmienie art. 209 kodeksu karnego wprowadziła ustawa z 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Obecnie przepis wiąże się z odejściem od dotychczasowych znamion w postaci uprzedniości uchylania się od obowiązku alimentacyjnego oraz skutków w postaci narażenia osoby uprawnionej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, które były powodem wielu kontrowersji zarówno w doktrynie, jak i orzecznictwie, ale również nie przyczyniły się do pełnej karnoprawnej ochrony osób.

Jak podnosi się w doktrynie, sam fakt niewykonywania obowiązku alimentacyjnego nie jest równoznaczny z uchylaniem się od niego. Jeżeli istnieje podejrzenie popełnienia przestępstwa

z art. 209, to konieczne jest zbadanie przede wszystkim przyczyny niewywiązywania się z obowiązku alimentacyjnego przez domniemanego sprawcę, które niekiedy może zdarzyć się z powodów obiektywnych, np. ciężkiej choroby, która łączy się z pobytem w szpitalu, jakiejś trudnej sytuacji życiowej. Tutaj też chciałabym przytoczyć sentencję wyroku Sądu Najwyższego z 21 lutego 2018 r., w której Sąd Najwyższy wskazał, iż sąd w każdym przypadku powinien ocenić, czy obiektywnie oskarżony miał możliwość wywiązania się z nałożonego na niego obowiązku.

Poza tym należy podkreślić, że stworzony przez państwo system wypłaty zastępczych świadczeń z tytułu niewywiązywania się z obowiązków alimentacyjnych nie zastępuje pierwszorzędnego obowiązku osób, które są zobowiązane do alimentacji. Świadczenia z funduszu nie stanowią bezwrotnej pomocy socjalnej, a wypłacone kwoty są odzyskiwane od dłużnika. Świadczenie jest wypłacane tylko w przypadku, gdy zawiodły inne środki prawne na wyegzekwowanie należności.

Chciałabym też dodać, że petycja o podobnej treści wpłynęła do Kancelarii Prezydenta w dniu 8 lipca br. Biuro Dialogu i Korespondencji zapoznało się z postulatem petycji oraz uzasadnieniem i podjęło decyzję o przekazaniu petycji do właściwego kompetencyjnie organu, czyli Ministerstwa Sprawiedliwości. Jeszcze dziś sprawdzałam na stronie ministerstwa, ale niestety nie ma tam informacji o rozpatrzeniu tej petycji. Dziękuję bardzo.

PRZEWODNICZĄCY ALEKSANDER POCIEJ

Dziękuję bardzo.

Nie wchodząc w szczegóły, powiem, że oprócz tego, że to już było u prezydenta, a w tej chwili jest w Ministerstwie Sprawiedliwości, to ja nie za bardzo widzę naszą rolę w ogłaszaniu amnestii. To jest chyba podstawowy argument za tym, abyśmy nie prowadzili prac nad tą petycją.

Czy są jakieś inne głosy? Nie ma.

Kto z państwa senatorów jest za moim wnioskiem?

4 senatorów, wszyscy na sali byli za moim wnioskiem.

8 senatorów było za, jednogłośnie wszyscy senatorowie opowiedzieli się za niekontynuowaniem pracy nad tą petycją.

W tej chwili przed nami punkt czwarty naszego porządku obrad.

Bardzo proszę.

SPECJALISTA W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI W KANCELARII SENATU MACIEJ KOWALSKI

Dzień dobry.

Maciej Kowalski, Dział Petycji i Korespondencji.

Jest to petycja indywidualna, wniesiona przez pana Sebastiana Adamowicza. Dotyczy ona zmiany ustawy o Narodowym Banku Polskim, ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, ustawy o Rzeczniku Praw Dziecka, ustawy o Instytucie Pamięci Narodowej, a także ustawy o radiofonii i telewizji.

W opinii autora petycji celem zmian jest wprowadzenie wymogu niekaralności za przestępstwa skarbowe dla osób pełniących kierownicze stanowiska w instytucjach, które regulują wymienione ustawy, tj. prezesa Narodowego Banku Polskiego, prezesa NIK, rzecznika praw dziecka. W każdej z tych ustaw istnieją regulacje stanowiące o sposobie powoływania i odwoływania osób pełniących kierownicze stanowiska. Są one skonstruowane w następujący sposób. Np. w ustawie o Narodowym Banku Polskim art. 5 ust. 5 pkt 2 stanowi, że prezesa można odwołać m.in. wtedy, kiedy został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za popełnione przestępstwo. Tak samo skonstruowany jest przepis o odwołaniu prezesa NIK w ustawie o Najwyższej Izbie Kontroli. Jeżeli chodzi o rzecznika praw dziecka, to nie może nim zostać osoba, która była skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne. Jak zauważa wnioskodawca, we wskazanych przepisach nie ma wymienionego przestępstwa skarbowego, co jego zdaniem jest przeoczeniem ustawodawcy. Tutaj chcę tylko dodać, już krótko, że prawo karne w rozumieniu sensu largo obejmuje właśnie prawo karne skarbowe. Dokonując też podziału przestępstw ze względu na rodzaj dóbr chronionych, rozróżnia się przestępstwa zbrodni przeciwko ludzkości, przestępstwa polityczne oraz przestępstwa pospolite, a do tych przestępstw pospolitych należą przestępstwa skarbowe.

Mając powyższe na względzie i to, że ustawodawca właśnie tak skonstruował przywołane

przez autora petycji przepisy zawierające pojęcie przestępstwa sensu largo, można uznać, że osoby pełniące kierownicze stanowiska we wskazanych instytucjach nie mogą być skazane nie tylko za przestępstwa, ale również za przestępstwa skarbowe. Dziękuję.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z państwa senatorów chciałby zabrać głos? Nie.

Usłyszeliśmy, że ta petycja jest o tyle przestrelona, że jest dokładnie tak, jak autor postuluje. W związku z tym stawiam wniosek o niekontynuowanie prac nad tą petycją.

Kto z państwa senatorów jest za?

Czworo senatorów, wszyscy na sali są za moim wnioskiem.

Jednogłośnie, 7 senatorów było za niekontynuowaniem pracy nad tą petycją.

Nad punktem piątym już obradowaliśmy.

Teraz punkt szósty naszego porządku.

Bardzo proszę.

**SPECJALISTA W DZIALE PETYCJI
I KORESPONDENCJI W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MACIEJ KOWALSKI**

Ponownie Maciej Kowalski.

Jest to również petycja indywidualna, tylko że wniesiona przez pana Bogdana Gasińskiego.

Przedmiotem petycji jest żądanie zmiany art. 89 ustawy – Kodeks karny wykonawczy w celu uniemożliwienia osobie skazanej...

(Senator Robert Mamętow: Nie, tu jest błąd.)

(Senator Ewa Matecka: ...Nie jest szósty.)

(Senator Robert Mamętow: Tak, szósty.)

(Senator Ewa Matecka: Tak, tak.)

Tak, tak, Panie Przewodniczący... Aha, czyli punkt szósty...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Tak, rzeczywiście, tutaj potwierdza pani senator Matecka...

(Senator Ewa Matecka: Tak, ja też tak mam.)

Ja też w szóstce mam w ten sposób. Tak, kodeks cywilny.

Dobrze. Może w takim razie...

(Specjalista w Dziale Petycji i Korespondencji w Biurze Analiz, Dokumentacji i Korespondencji w Kancelarii Senatu Maciej Kowalski: Przejdźmy dalej.)

Dobrze.

Proszę bardzo.

(Specjalista w Dziale Petycji i Korespondencji w Biurze Analiz, Dokumentacji i Korespondencji w Kancelarii Senatu Maciej Kowalski: Może teraz następny punkt, a ja sobie...)

Tak jest. W takim razie przechodzimy do punktu siódmego, a pan niech to sprawdzi, bo coś nam się tutaj nie zgadza.

Punkt siódmy, petycja dotycząca kodeksu karnego wykonawczego. Tak?

Bardzo proszę.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
ARKADIUSZ WASZKIEWICZ**

Tak jest.

Jest to petycja wniesiona przez pana Bogdana Gasińskiego, dotycząca art. 89 kodeksu karnego wykonawczego, który umożliwia przenoszenie skazanych na karę dożywotniego pozbawienia wolności do zakładów półotwartych po odbyciu 15 lat kary, zaś do zakładów otwartych po odbyciu 20 lat kary więzienia.

Zdaniem autora petycji takie rozwiązanie powinno zostać zlikwidowane z uwagi na to, że w jego ocenie kara dożywotniego pozbawienia wolności jest substytutem dawnej kary śmierci, która była przewidziana dla najgroźniejszych przestępców, i umożliwienie im występowania w ramach tych rygorów związanych z zakładem półotwartym czy otwartym stwarza zagrożenie dla społeczeństwa.

Tutaj należy zaznaczyć, że zgodnie z czerwcową nowelą kodeksu karnego wykonawczego, która wejdzie w życie 1 stycznia przyszłego roku, te okresy, po których można przenosić skazanego do zakładu półotwartego i otwartego zostały wydłużone odpowiednio do 20 i 25 lat po odbyciu kary. Takie przeniesienie w żadnym wypadku

nie jest obligatoryjne. Wszystko jest uzależnione od odbycia przez skazanego badań psychologicznych i psychiatrycznych, tak że tutaj nie ma zastosowania zasada automatyzmu. Należy zaznaczyć, że nasz system penitencjarny jest oparty o zasadę wolnej progresji, która w przypadku osadzonych na długoletnie wyroki ma na celu umożliwienie im czy też danie nadziei na to, że kiedyś wrócą do normalnego funkcjonowania w społeczeństwie, stąd te zakłady otwarte i półotwarte. Chodzi o to, żeby dać tam nadzieję i uniknąć czegoś, co się nazywa śmiercią społeczną.

Petycja o tożsamej treści wpłynęła również do Sejmu. Biuro Analiz Sejmowych opracowało opinię, w której podnosi kwestię tejże nowelizacji, która będzie niebawem obowiązywać, wskazuje, że wprowadzane przepisy gwarantują bezpieczeństwo społeczne, nie ma zasady automatyzmu, obecne rozwiązania prawne są całkowicie wystarczające i nie ma konieczności procedowania nad postulatem zawartym w petycji. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Wydaje mi się, że w związku z tym, co usłyszeliśmy, mogę postawić wniosek o niekontynuowanie prac nad tą petycją.

Kto z państwa senatorów jest za? (7)

Wszyscy senatorowie na sali i pracujący zdalnie byli za moim wnioskiem.

Jednogłośnie zdecydowaliśmy o tym, że nie będziemy pracować nad tą petycją.

Czy możemy wrócić do szóstki?

Bardzo proszę. Przypominam tylko, że zostało nam 10 minut, więc bardzo proszę... Musimy to omówić zwięźle.

Proszę.

**SPECJALISTA W DZIALE PETYCJI
I KORESPONDENCJI W BIURZE ANALIZ,
DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
MACIEJ KOWALSKI**

Maciej Kowalski, Dział Petycji i Korespondencji.

Jest to petycja indywidualna, wniesiona przez pana Janusza Feczke. Dotyczy podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 481 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny w celu wyrównania wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie z wysokością inflacji.

Autor petycji wnosi o wyrównanie wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie z wysokością inflacji. Swoje stanowisko uzasadnia faktem, że obecnie w stosunkach prawnych pomiędzy dłużnikami a wierzycielami dochodzi do patologii, ponieważ odsetki ustawowe za opóźnienie są niższe od inflacji, a tym samym ujemne. W praktyce oznacza to, że dłużnicy w miarę upływu czasu realnie są winni wierzycielom coraz mniejsze wartości długów z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Petytor wskazał, że odsetki ustawowe za opóźnienie ogłaszane przez ministra sprawiedliwości na bazie stopy referencyjnej NBP powiększanej o 5,5% zgodnie z art. 481 kodeksu cywilnego są od dłuższego czasu niższe od inflacji. Wierzyciele z upływem czasu mają do ewentualnego odzyskania coraz mniejsze realne wartości długów z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, co powszechnie zasądzają sądy. Według prognoz inflacja będzie rosła do 2023 r. lub dłużej i będzie narastać luka między wielkością długów powiększonych odsetkami za opóźnienie a realną wartością egzekwowanych długów do odzysku.

Autor petycji podkreślił, że obecnie w Polsce są ponad 2 miliony 4 tysiące wierzycieli ujawnionych w Krajowym Rejestrze Długów, dłużnicy są winni ponad 44 miliardy zł, wielkość zadłużenia ujemnego w KRD w latach 2013–2022 wzrosła dziesięciokrotnie, corocznie przybywa długów ujawnionych w KRD w wysokości ok. 3 miliardów zł.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Przepraszam bardzo, przepraszam bardzo. Wydaje mi się, że usłyszeliśmy absolutnie tyle...

(Specjalista w Dziale Petycji i Korespondencji w Biurze Analiz, Dokumentacji i Korespondencji w Kancelarii Senatu Maciej Kowalski: Clou.)

Przepraszam bardzo. To akurat jest taka petycja, nad którą, wydaje się, powinniśmy się pochylić. Nie ma niestety nikogo z NBP, ani z Ministerstwa Finansów, ani...

(Senator Robert Mamątow: Powinniśmy zasięgnąć opinii...)

Tak, tak jest. pan senator Mamątow mi powiada, żebyśmy zasięgnęli opinii Ministerstwa Sprawiedliwości, NBP i Ministerstwa Finansów.

Czy jest zgoda?

(Głosy z sali: Jest zgoda.)

Dziękuję bardzo.

Punkt ósmy.

Bardzo proszę.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
ROBERT STAWICKI**

Szanowna Komisjo! Szanowny Panie Przewodniczący!

Jeszcze raz Robert Stawicki.

Autor petycji, pan Sebastian Adamowicz, wnosi o dodanie nowych art. 17a i 17b w ustawie z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli.

Art. 17 ustawy reguluje zagadnienia finansowania wykonywania inicjatywy ustawodawczej oraz sprawozdawczość finansową. Postulowane w petycji dodanie nowego art. 17a dotyczy wprowadzenia ustawowego obowiązku dla podmiotu wydającego rozporządzenie, aby w rozporządzeniu regulującym zbieranie podpisów obywateli pod projektem, jest to art. 9 ust. 4 ustawy, oraz w rozporządzeniu określającym treść wzoru sprawozdania finansowego, art. 17 ust. 3 ustawy, uwzględniona została potrzeba zapewnienia przejrzystości sprawozdań. Autor petycji uzasadniał, że obecne przepisy ustawy zawierają, tu cytat, „niekompletne upoważnienie do wydania rozporządzenia wbrew art. 92 Konstytucji RP”. Drugi z wniosków dotyczy dodania nowego art. 17b, zgodnie z którym podpisy obywateli pod projektem ustawy mogłyby być zbierane także z użyciem technik elektronicznych, zaś minister właściwy do spraw informatyzacji byłby zobowiązany do określenia sposobu zbierania podpisów tą metodą przy zapewnieniu jego bezpieczeństwa i przejrzystości. Zdaniem autora petycji zmiana ta usprawni proces zbierania 100 tysięcy podpisów pod obywatelskim projektem ustawy.

W sprawie potrzeby wprowadzenia zmian do ustawy o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej wypowiedział się także Instytut Spraw Obywatelskich, który w listopadzie 2020 r. zaprezentował własny projekt nowej ustawy o obywatelskiej inicjatywie ustawodawczej. Pośród rozwiązań ujętych w tym projekcie znalazły się również przepisy, które przewidują możliwość zbierania podpisów innymi metodami, oprócz złożenia własnoręcznego podpisu na liście można by także złożyć podpis przy wykorzystaniu technik informatycznych czy elektronicznych. W tej sytuacji byłaby możliwość, tu cytat, „wypełnienia elektronicznej deklaracji poparcia projektu ustawy uwierzytelnionej przez: kwalifikowany podpis elektroniczny, podpis zaufany, podpis osobisty, inny środek identyfikacji elektronicznej wydany w systemie identyfikacji elektronicznej przyłączonym do węzła krajowego identyfikacji elektronicznej”.

Wydaje się również ważne, by przy okazji omawiania tematu zbierania podpisów poparcia drogą elektroniczną przywołać rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) z dnia 22 października 2019 r. ustanawiające specyfikacje techniczne w odniesieniu do indywidualnych systemów zbierania deklaracji online. Weszło ona w życie w dniu 1 stycznia 2020 r. Rozporządzenie to wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich Unii. Dokument ten stanowi, że przy zachowaniu odpowiednich procedur zabezpieczających jest dopuszczalne oraz możliwe przeprowadzenie akcji zbierania podpisów przy wykorzystaniu technik elektronicznych. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

Mam w związku z tym tylko 1 pytanie. Ta inicjatywa wydaje się sensowna...

(Senator Robert Mamątow: Skoro instytut...)

Ale jeżeli...

Proszę.

**SENATOR
ROBERT MAMĄTOW**

Skoro wystąpił z tym instytut, to może do nich trzeba wystąpić i zapytać, na jakim to jest etapie. Wtedy...

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo za tę odpowiedź.

Wystąpimy do instytutu. Tak?

(Główny Specjalista w Dziale Petycji i Korespondencji w Biurze Analiz, Dokumentacji i Korespondencji w Kancelarii Senatu Rober Stawicki: Tak, do Instytutu Spraw Obywatelskich.)

Tak jest. Po pierwsze, zapytamy, co oni mają, na ile to się pokrywa z tym postulatem, po drugie, na jakim oni są etapie, a potem zdecydujemy.

Czy jest zgoda?

(Głosy z sali: Tak, tak.)

Dziękuję bardzo.

Dziewiąty punkt mamy już opracowany.

Teraz, Szanowni Państwo Senatorowie, bo my mamy za minutę posiedzenie połączonych komisji, z Komisją Ustawodawczą... Czy my zawiadomiliśmy komisję?

(Starszy Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: Tak, poprosiłam sekretarza Komisji Ustawodawczej, aby poczekali na naszą komisję.)

Mamy jeszcze 2 petycje, spróbujemy je zrobić. Bardzo proszę, punkt dziesiąty.

**GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
ARKADIUSZ WASZKIEWICZ**

Jest to petycja indywidualna wniesiona przez osobę fizyczną, mająca na celu rozdzielenie funkcji prokuratora generalnego od funkcji ministra sprawiedliwości. Autor petycji jest zdania, że obecna łączalność albo taka możliwość, że minister sprawiedliwości i prokurator generalny jest równocześnie posłem, narusza konstytucyjną zasadę trójpodziału władzy. Powołuje się też na opinię Komisji Weneckiej wskazującą na możliwość powstania nadużyć i politycznych manipulacji prokuraturą.

Jeżeli chodzi o stan prawny, to od 1990 r. do 2010 r. ta łączalność funkcji ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego funkcjonowała, w roku 2010 wprowadzono nowelizację, w ramach której prokuratora generalnego na

6-letnią kadencję wybierał prezydent RP spośród kandydatów przedstawionych przez Krajową Radę Sądownictwa i Krajową Radę Prokuratury. Pierwszym i jedynym wybranym w ten sposób prokuratorem generalnym był Andrzej Seremet, który swoją funkcję sprawował do marca 2016 r., kiedy to ponownie połączono urzędy ministra sprawiedliwości i prokuratora generalnego. Na świecie funkcjonują różne modele prokuratury. Jeżeli chodzi o Unię Europejską, jesteśmy jedynym państwem, w którym występuje łączalność funkcji prokuratora generalnego oraz ministra sprawiedliwości. Dziękuję bardzo.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Dziękuję bardzo.

W normalnym trybie zapytałbym, co na ten temat sądzi Ministerstwo Sprawiedliwości, ale dokładnie wiem, jakie jest zdanie Ministerstwa Sprawiedliwości na ten temat.

Czy są jakieś głosy?

(Senator Halina Bieda: A mamy jakieś opinie?)

Nie mamy żadnej opinii.

Proszę bardzo.

**SENATOR
ROBERT MAMAŁOW**

Dziękuję bardzo.

Ja zacząłbym od opinii, od tego, żebyśmy mimo wszystko uzyskali opinię z Ministerstwa Sprawiedliwości.

Oczywiście ja jestem zwolennikiem rozdzielenia funkcji prokuratora i ministra sprawiedliwości. Ale czy my mamy taką możliwość, żeby tę petycję realizować w postaci ustawy, która by to rozgraniczała?

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Tak jest, możemy. Zresztą to zostało połączone też ustawą, na początku była ustawa.

(Senator Robert Mamałow: To ja bym wrócił do tego, od czego zacząłem, i poprosiłbym o wystąpienie do ministra sprawiedliwości...)

Panie Senatorze, zgadzam się jak najbardziej. Jeżeli państwo pozwolicie, bo trochę goni nas czas, to ja się zastanowię, do kogo jeszcze możemy się zwrócić. Myślę, że również...

(Senator Halina Bieda: Tak, tak.)

Tak jest.

Jeżeli pozwolicie mi państwo później zdecydować o tym, do kogo jeszcze mam się zwrócić, to tak zrobię.

A teraz bardzo szybko punkt jedenasty.

Proszę.

GŁÓWNY SPECJALISTA
W DZIALE PETYCJI I KORESPONDENCJI
W BIURZE ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI
W KANCELARII SENATU
JOANNA LEŚNIAREK

Ponownie Joanna Leśniarek, Dział Petycji i Korespondencji.

Jest to petycja indywidualna osoby fizycznej. Autor wnosi o podjęcie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej zmiany art. 125 kodeksu karnego wykonawczego w zakresie wyeliminowania obciążeń finansowych o charakterze podatkowym – potrącenia z wynagrodzenia stosowanego wobec pracujących osób skazanych. Autor petycji wskazał, że aktualnie obowiązujący art. 125 kodeksu karnego wykonawczego stanowi, że

z wynagrodzenia za pracę przysługującego skazanemu potrąca się 7% na cele funduszu określone w art. 43 §8 oraz 51% na cele Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy utworzonego na podstawie ustawy o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności. Ponadto podniósł, że innych grup pracowniczych nie dotyczą tego rodzaju potrącenia. Jest to w ocenie autora petycji dyskryminujące.

**PRZEWODNICZĄCY
ALEKSANDER POCIEJ**

Przepraszam bardzo. Ja znam tę petycję i postawię wniosek o to, żebyśmy zwrócili się do Ministerstwa Sprawiedliwości o opinię na ten temat.

Jeżeli nie...

Jeszcze pani...

(Senator Halina Bieda: Nie, ja już mówiłam...)

Aha, dobrze.

Nad tym nie głosujemy. Jeżeli nie ma głosów sprzeciwu, to tak zrobimy.

Bardzo serdecznie dziękuję.

Przepraszam za to, że nie dałem się państwu na pewne tematy do końca wypowiedzieć, ale dzięki temu udało nam się omówić wszystkie petycje.

Dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie komisji.

(Koniec posiedzenia o godzinie 9 minut 34)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie:

Centrum Informacyjne Senatu, Dział Wydawniczy